

РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ І МИРУ У СВІТІ

Бондаренко А. А.

*студентка факультету підготовки кадрів для органів юстиції України
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

Сучасний розвиток світової цивілізації засвідчує той факт, що міжнародне право, а особливо дипломатія виступає одним із ключових факторів забезпечення миру та безпеки у світі. Тому, в межах дослідження розглянемо основні аспекти того, чи може міжнародне право шляхом проведення дипломатичної роботи забезпечити мир та безпеку в світі.

На нашу думку, якби не існувало взагалі міжнародного права, то не існувало б цивілізованого суспільства, оскільки вміння домовлятися на всіх етапах розвитку суспільства було ключовим, як в межах конкретно визначеної держави, так і в міждержавних відносинах. Зокрема, якщо аналізувати досвід трагічних подій минулого століття, то можемо стверджувати, що якби не було міжнародного права, то напевно сьогодні світ існував би зовсім в іншому вимірі ніж зараз, оскільки саме завдяки основним положенням міжнародного права в 1945 році багато в чому було вирішено питання про закінчення II Світової війни. Але при цьому, забігаючи на шість років раніше, можемо стверджувати, що існування міжнародного права, зокрема такої достатньо цікавої інституції, яка повинна була забезпечити мир і безпеки як Ліга Націй, не дозволило запобігти початку II Світової війни і зламати наміри Адольфа Гітлера.

Разом з тим, повертаючись на початок XX століття, зокрема, проводячи аналогії з закінченням II Світової війни, можемо стверджувати, що знову ж таки дипломатія була ключовим фактором, яка зупинила I Світову війну, але при цьому, Версальський мирний договір був укладений на надзвичайно ганебних умовах, які фактично запустили відлік до початку нової війни, оскільки ті репарації, які були застосовані до Німеччини не могли в майбутньому не викликати бурхливий сплеск німецького суспільства, який на жаль вилився в нацизм і спричинив початок II Світової війни. Тому, на нашу думку Версальський мирний договір – це катастрофічна поразка дипломатії.

З урахуванням вищезазначених обставин виникають лаконічні запитання: «А чи взагалі існує міжнародне право?»; «Чи підпорядковується міжнародне право політиці?»; «Чи є сенс в міжнародному праві?».

Відповіді на вищезазначене питання можна надати тільки тоді, коли змоделювати ситуацію, якщо б не існувало міжнародного права.

На нашу думку, якщо б не існувало міжнародного права, то суспільство було б некерованим, точилися б різноманітні війни між різними державами, було б дуже багато громадянських війн. Якщо б не існувало міжнародного права або ж дипломатії (в даному аспекті можемо їх ототожнювати), то можливо б і не існувало держав взагалі, не було б кордонів, а людство існувало б за принципом «зграї». На щастя, таку ситуацію досить складно уявити, проте, як показує історичний розвиток міжнародне право часто не в силі зупинити такі складні державотворчі процеси.

В сучасних умовах міжнародне право безсила у відносинах між Іспанією та Каталонією, оскільки ці суб'єкти міжнародного права (так, Каталонія суб'єкт міжнародного права, згідно принципу самовизначення народів і націй, який закріплений в керівних положеннях Статуту ООН) [1], не змогли вирішити цивілізовано питання і Каталонія фактично відколотась.

Аналогічну ситуацію ми можемо спостерігати і в Україні, оскільки під закликом «Русская весна» в 2014 році спочатку Російська Федерація анексувала Крим, а згодом вторглась в Донбас. В цьому випадку можемо констатувати, що міжнародного права не існувало, а лише агресія з боку Російської Федерації.

Наша держава, в свою чергу, також витримувала пасивну позицію, ніби чекаючи чим все закінчиться. Як показали події наступних кількох місяців – частина Донецької та Луганської області було визнано окупованими територіями і перспектив на їх повернення фактично немає. На жаль, сподівання в те, що нещодавно ухвалений Закон про реінтеграцію Донбасу дозволить повернути назад окуповані території навряд чи виправдаються. Тому, в цій ситуації також можемо вести мову про відсутність дипломатії і наслідки її відсутності. А наслідки плачевні: фактично втрата суверенітету над частиною держави.

Аналогічно про відсутність дипломатії можемо вести мову в 2008 році в Грузії, на початку 90-их років в Придністров'ї, Югославії, ще раніше в країнах Африки (Ангола, Руанда тощо)

Яскравим прикладом відсутності міжнародного права в неklasичному вигляді на внутрішньодержавному рівні став військовий переворот 14 листопада 2017 року в Зімбабве, коли місцевий лідер, який фактично 40 років правив державою не зміг домовитися з суспільством та надати їм певні блага, фактично завівши суспільство в бідність і катастрофічну соціальну і демографічну кризу.

Також як приклад можемо назвати конфлікт між Азербайджаном і Вірменією щодо Нагірного Карабаху. Міжнародне право ніяк не вплинуло на його результат.

Отже, ми дійшли до висновку, що сучасне міжнародне право забезпечити мир та безпеку в світі не може в повному обсязі, але не можемо заперечити той факт, що були здобуті перемоги міжнародного права в недопущенні Третьої Світової війни, недопущенні формування неофашистського руху, вирішено проблеми низки міжнародних конфліктів. Тому, необхідно говорити незважаючи на певні недоліки, що міжнародне право може максимально наблизити вирішення конфліктів і встановити мир.

Література:

1. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду: Статут, Міжнародний документ від 26.06.1945. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text. (дата звернення: 09.10.2021).

2. Етнічні чистки, вигнання білошкірих фермерів: як увійде в історію Роберт Мугабе. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28857813.html>. (дата звернення: 09.10.2021).

МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Кишкань М. А.

студент юридичного факультету

*Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Науковий керівник: Степаненко К. В.

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри загальноправових дисциплін

*Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Сучасне суспільство стоїть на шляху захисту прав людини на міжнародному рівні. Століттями вважалося, що регулювання міжнародного гуманітарного права відноситься тільки у разі війни між державами, а не всередині них. Громадянські війни були особистими справами окремих держав, а не міжнародно-правових відносин. Та у разі оцінювання влади, чи антиурядових сил вважалося втручанням в внутрішні справи країни. А вже в середі ХХ ст. ситуація почала змінюватись. Женевська Конвенція 1949 року вже містила ст. 3, що мала